

... og ...

XIII.

Betænkning

over

Lovudkastet til Straffelov for Kongeriget Danmark.

(Udgiven af det af Landstinget nedsatte Udvalg den 18de Januar 1865.)

Det kan ikke være tvivlsomt, at Landstinget med Tilfredsstillelse vil have modtaget det Udcast til Straffelov for Kongeriget, hvorefter Udvalget skal afgive Betænkning, og som har sat sig som Maal at afhjælpe en almindelig og kjendte Trang til en Forandring af vor Straffelovgivning.

Om end Landslovens 6te Bog, der overskrives: Om Misgjerninger, i Lovens 1ste og 2de Afdeling er bleven forandret, og hele Partier af den ere bleve omdannede ved nyere Love, saa udgjør den dog i Formen endnu stæbste Grundlaget for vor Straffelovgivning. Christian den Femtes Lov er imidlertid snart 200 Aar gammel, og i hvor fortrinlig Grad den end maatte have svaret til sin Tids Fordringer, behøves der i Grunden intet andet Vidnesbyrd om, at dens Straffebestemmelser paa ingen Maade kunne stemme med Samfundets nuværende Krav. Den hvieler i en Opfattelse af Strafferetspleiens Opgave, som forlængst har maattet vige for nye Ansuelser. Hvor humane og milde dens Straffe derfor end maatte tage sig ud i Samtidens Dine, og det bør ikke glemmes, at den i saa Henseende virkelig ragede frem over andre Landes criminelle Lovgivning, og at næsten et heelt Aarhundrede igjennem de senere danske Love langt overbød den i Strengthed, saa kan det dog ikke være andet, end at Nutiden i Meget af, hvad den betragtede som strafbar Brøde, ikkun seer lovlige Handlinger eller i alt Fald Gjerninger, som ikke bør kalde Straf efter sig, og at mang-

foldige af dens Straffe maade forekomme os ikke blot altfor strenge, men barbariske. Paa den anden Side have ogsaa mange Handlinger, der dengang havde en mere privat Natur, i Tidens Løb antaget en bestemt Character af offentlige Forseelser.

Hertil kommer, at Lovbogen efter sin hele Affattelsesmaade enten maatte vise sig ude af Stand til at afgive et tilstrækkeligt Værn for Samfundets Orden eller stille Landets Borgere blot for Vilkaarlighed. Den behandler ikke Forbrydelserne paa systematisk Viis, som et udtømmende Hele, der maatte kunne give Norm for alle mødende Forhold. Den opstiller kun Regler for enkelte Arter af Forbrydelser og ofte endog kun for en enkelt forbryderisk Handling, ikke at tale om, at den belægger de Forbrydelser, den har gjort til Gjenstand for Behandling med absolut bestemte Straffe, der ikke overlade noget Valg til Dommerne. Stulle nu ikke mangfoldige Forhold, der utvivlsomt egne sig til Straf, hengaae upaataalte, tvinges saaledes Dommeren til i ulovbestemte Tilfælde at tage sin Tilflugt til Analogi, til Lovens Grundsætninger og Sagens Natur, og maa saaledes anvende arbitraire Straffe. I en Mængde af Tilfælde er paa denne Viis Dommerens Skjøn om, hvad der er strafbar Gjerning, og hvilke Straffe der skulle anvendes, traadt istedet for Lovens Bud. Den danske Lovgivning har joles Trykkel af disse Mangler nu ganske anderledes end i tidligere Dage, saa maatte dog det lys, som Videnskaben i det 18de Aar-